

A photograph of a swing set in a field of tall grass. The swing seat is empty and hangs from two chains. The background is a soft-focus landscape with trees and a blue sky. The text 'Leena Vilkka' is printed in a yellow, sans-serif font at the top center.

Leena Vilkka

Suruvuosi

A photograph of a swing set in a field of tall grass. The swing seat is empty and hangs from two chains. The background is a soft-focus landscape with trees and a cloudy sky. The overall mood is quiet and contemplative.

Leena Vilkka

Suruvuosi

 SAGA
EGMONT

Leena Vilkka

Suruvuosi

SAGA Egmont

Suruvuosi

Cover image: Shutterstock
Copyright © 2008, 2022 Leena Vilkka and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728304990

1st ebook edition
Format: EPUB 3.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

TAPOIN LAPSENI

Riittämättömyyden ja syyllisyyden tunne. En kyennyt tarjoamaan lapselleni muuta kuin kuoleman. Voi rakas Tekla. Anna anteeksi. Ei minusta ollut sinulle äidiksi. En kyennyt antamaan sinulle elämää kuin kuusi vuotta.

Luin sinulle ainakin 6 x 365 satukirjaa. Enemmänkin, joka ilta, usein päivälläkin. Nyt se tuntuu niin turhalta.

Mikä on elämäsi tarkoitus?

En jaksanut valvoa edes kuolinyötäsi. Vaikka mitä se sinua olisi hyödyttänyt? Valvoin silloin, kun sielusi lähti, kun vaivuit tajuttomuuteen.

Nyt sinulla on kaikki hyvin.

Aivokasvain ei enää kiusaa sinua.

Nyt minä valvon, vaikka se ei enää sinua hyödytä. Valvoin kun synnyit. Syntymäsi muutti elämäni. Mitä tekee kuolemasi?

Minä synnytin sinut ja minulla on nyt tunne, että minä tapoin sinut.

Minun vallassani ei kuitenkaan ollut elämäsi. Minun vallassani ei ollut sekään, että sain sinut synnyttää.

Olisiko minun mahdollista vielä saada lapsia? Tekla olisi halunnut pikkusiskon, Susannan ja Ullan lisäksi.

Synnyttävätkö Susanna ja Ulla minulle lastenlapsia?

Susanna sanoo:

”Äiti, älä itke, minä synnytän sinulle uuden Teklan.

Synnytän lapsen ja annan sille nimeksi Tekla. Sillä on suora tukka eikä kiharoita.”

Viikko Teklan kuolemasta. Istutimme Minnan poppoon ja Tarmon kanssa Teklalle puun. Ratsastusystäväni lahjoittivat

sen Teklan muistoksi, kirsikkapuun nuoren taimen. Ehkä se kukkii jo ensi keväänä, tulevina vuosina.

Tuomaankadullakin on sinun puusi, tuomipihlaja. Se on jo korkea, kuusi vuotta kasvanut istutuksesta. Istutit keväällä päiväkodissa männyn siemenen ja kasvatit sen pieneksi männyn aluksi. Se putosi vahingossa lattialle eikä taida enää lähteä kasvamaan. Olen surullinen siitä. Olisin halunnut pitää sen muistona sinusta, oman istuttamasi puun.

Voi rakas Tekla. Ei minulla ole sanoja, syvin suru on sanaton.

Rakas Tekla, kiitos että saimme synnyttää sinut. Kiitos että saimme elää kanssasi nämä vuodet. Kiitos viimeisestä vuodestasi. Ei elämäsi jäänyt kesken, se oli kaunis kuin sateenkaari. Tehtäväsi maanpäällä on täyttynyt.

Tekla on lähtenyt pois, ei sitä pienet siskosi ymmärtää voi.

Näin kirjoitin hautajaisilmoitukseesi. Ari sanoi, että sitten siihen pitää laittaa mummot ja papat. Katsoin sitä hölmistyneenä. Siis laitamme hautajaisilmoitukseen: Teklaa suremaan jäivät "mummot ja papat".

Tunnen kuinka sinä naurat kanssani.

Hautajaisilmoitukseen laitamme tietenkin yksilöidysti kaikki neljä isovanhempaasi. Sitä Ari tietenkin tarkoitti.

JÄÄSUUDELMA

Huomenna on elämäni raskain päivä. Haen lapseni ruumiin. En kotiin vaan kappeliin.

Miehelleni se on yksi päivä muiden päivien joukossa. Se suunnittelee aamupäiväksi töihin menoa, järjestelee lastenhoitoa, jotta pääsee konttorilleen.

Minä järjestän sieluani kohtaamaan kuolleen lapseni. Niin erilaista on suru, eivät ne kohtaa. Miehellä työt mielessä, minulla lapseni.

Niin kuollut, niin kaunis. Nyt tiedän, mitä tarkoittaa jääsuudelma. Suutelen Teklan huulia. Niin kylmä, niin kaunis.

En päässyt eroon ajatuksesta, että Tekla on projekti. Elämäni projekti, jolla on alku ja loppu. Ehkä minä tiesin. Raskaana ollessani valmistauduin lapsen menetykseen. Tekla kuitenkin syntyi, elävänä ja ihmeellisenä. Minä sain elämäni päivänpaisteen, valon ja auringon. Sumun aika oli päättynyt, aloin elää ja hengittää vapaammin kuin koskaan.

Olen menettänyt kaikki, joita olen rakastanut enemmän kuin itseäni. Katson kahta nukkuvaa lastani. Uskallanko rakastaa niitä?

Tekla. Äiti on nyt kanssasi. Äidillä ei ole enää kiire. Äidillä ei ole enää töitä.

Tekla. Minä rakastan sinua enemmän kuin mitään maailmassa.

Rakas lapseni Tekla. En minä oikeasti uskonut, että sinä kuolet. Minä uskoin, että sinä elät satavuotiaaksi. Että

selviät syövästä. Menet kouluun, saat lapsia.

Voi rakas lapseni. Ei itkuni sinua takaisin saa.

Olin kelvoton äiti sinua hoitamaan. Sinut vieraille annoin, en jaksanut sinua kantaa. Nyt ruumistasi kannan, kuollutta lastani hyväilen. Äidillä on nyt aikaa.

Sinä vaadit äitiä luoksesi, sinua pakenin. Rakas Tekla. Nyt äiti on luonasi. Nyt äitisi on valmis kuolemaan kanssasi. Ei äitisi jaksa elää. Sinua, sinua rakastan.

Olen haudannut kaikki ne, joita olen rakastanut. Kykenenkö enää rakastamaan? Rakastanko yhä vain Teklaa, kuollutta lastani.

Ulla sen sanoo: "Ei äiti Uuvvaa rakasta, Tettli vain." Ja pieni kaksivuotiaani nauraa päälle. Susannalle sanon joka ilta: "Äiti rakastaa Susannaa." Kyllä, se on totta. Rakastan Susannaa. Rakastan Ullaa. Enemmän kuin itseäni, äidinrakkaus on sellaista.

Lapsenrakkaus on äidinrakkautta suurempi. "Äiti, mä rakastan sua. Äiti, sä oot ihana. Kiitos äiti, että synnytit minut." Sanoo lapseni kuolinviikollaan monesti. Eikä äiti kyennyt muuta lapselleen tarjoamaan kuin kuoleman.

Minä luulin aina, että kuolen nuorena. Olen ikäni valmistautunut kuolemaan. Ja yksin jäämiseen, orvoksi jäämiseen. En voinut arvata, että se onkin oma lapseni, joka lähtee kuusivuotiaana. Että se on Tekla. Että Tekla kuolee.

Nyt Tekla on kuollut.

Lapseni on kuollut.

Sängyssä kaksi nukkuvaa lastani.

Toiset lapsen menettäminen tekee koviksi. Jotkut murtuvat. Jotkut jäävät suruun. Jotkut alkoholisoituvat. Jotkut selviävät, saavat lisää lapsia (minä olen liian vanha).

Tällä iällä ei enää tavoittele valtaa vaan sitä, että olisi kivaa elää.

Jätä kaikki vastenmieliset ihmiset, älä ole ihmisten kanssa, joista et pidä. Ja keskimäärin sinä et pidä ihmisistä.

Ole yksinäinen susi, oman tiesi kulkija, muista piittaamaton ja se on hyveesi.

Luonto on Jumalasi eikä sinulla muita jumalia ole. Luonto on rakkautesi eikä sinulla muuta rakkautta ole. Et kuulu ihmisten maailmaan, et ole koskaan kuulunut etkä tule kuulumaan. Pysy omiesi luona. Rakasta niitä joita rakastat. Muista mikä olet, älä hukkaa sieluasi.

TEKLA KAPPELIN RUUMISHUONEESSA

Tunnen fyysistä tuskaa Teklasta. En kykene iloitsemaan elävistä lapsistani, kun Tekla makaa arkussa Puolimatkan kappelin ruumishuoneessa. Minun lapseni Tekla.

Haimme perjantaina Teklan kotiin. Ajoimme ruumisauton perässä Teklan päiväkodin ohi. Minun lapseni ruumisarkussa - pihalla iloisia, leikkiviä Teklan kavereita, Teklan ikätovereita.

Miksi Tekla ei voi olla siinä joukossa? Miksi Tekla ei voinut saada elää? Miksi minun lapseni on kuollut? Miksi minun lapseni piti kuolla?

Haluaisin ruumisarkkuun vierellesi, lapseni. Haluaisin tulla tuhkatuksi, poltetuksi kanssasi.

Voi rakas Tekla. Miksi sinä et saanut elää kuin kuusi vuotta? Voi rakas lapseni Tekla. Minä uskoin, että sinä eläisit satavuotiaaksi, että voitat syövän.

Minä olin väärässä. Sinä kuolit syöpään, johon kaikki muutkin lapset ovat kuolleet. Iiro ja Oliver ovat elossa. En ikinä uskonut, että sinä lähtisit näistä ensimmäisenä. Voi rakas lapseni Tekla. Keneltä nyt kysyn päiväkodin lasten nimiä? Kuka nyt sanoo: "Äiti, sä olet maailman ihanin." Tekla imarteli minua loputtomasti. Tekla sanoi minua nuoreksi, kauniiksi, ihanaksi, maailman parhaaksi äidiksi.

Tekla joutui kestäämään riitelyämme Arin kanssa, avioerokiistojamme. Tekla on oikeassa. Minun on ihan turha riidellä Arin kanssa. Sen sijaan minun on opittava pitämään puoleni, jotta en tule hyväksikäytetyksi ihmissuhteissa, etenkin parisuhteessa.

Minä en enää halua miellyttää ketään. Minä en enää pelkää mitään enkä ketään. Minun lapseni on kuollut. Enkä minä enää välitä mistään mitään.

ÄITIYDEN RANKKUUS

Arin kanssa vaikeaa. Ollaan niin eri tasoilla. Minä valmistelen hautajaisia. Ari hoitaa työasioitaan. Niinpä. Minä olen äiti lapselle, joka makaa ruumisarkussa kappelin kylmähuoneessa. Ei äiti kykene töihin, ei pitkään aikaan. Eikä äidillä ole töitä, joihin palata. Äidillä on vain tämä lapsi, vain tämä kuollut lapsi.

Minun piti avata Äidin taju -näyttely. Olisihan minulla ollut sanottavaa paljonkin Äitiydestä, äitiyden rankkuudesta. Armas Hursti oli kaivannut näyttelyyn sitä rankempaa puolta äitiydestä. Teklan kuvat on nyt sitten sitä. Paitsi että ne on kauniita kuvia.

Unohdin postittaa joitakin kutsuja Teklan hautajaisiin. Ne on kuorissa valmiina postimerkit päällä. No ei niitä enää voi pistää postiin, eivät enää ehdi perille ennen hautajaisia. No semmoista sattuu. Ehkä alitajunta on tarkoituksellista, ehkä lopultakaan minun ei ollut tarkoitus näitä kutsuja lähettää.

Iiron vanhemmat saivat kutsun mutta eivät tule. Ymmärrän hyvin, etteivät tule, mutta selvitys ontui. Psykiatrin mielestä heille ei ole hyväksi osallistua Teklan hautajaisiin. Muuten haluavat kyllä jatkaa yhteydenpitoa.

Ilmeisesti psykiatrin mielestä meistä siis tuli jotenkin saastaisia Teklan kuoltua. Pelkäävät tartuntaa, kuolemaa. Mutta he erehtyvät, kuolema on jo heissä, Iiron taudissa meistä riippumatta. Iiro tulee menehtymään aivan samoin kuin Teklakin. Sellaista on elämä, tässä taudissa. Minusta olisi ollut reilumpaa, jos Hanna olisi vain sanonut, etteivät

he pysty tulemaan Teklan hautajaisiin. Sen ymmärrän hyvin kun heillä on vielä elämän aika, Iiron elämän aika.

Minun lapseni elämä on päättynyt. Minun lapseni on kuollut.

Teklan hautajaiset, siunaustilaisuus ja muistotilaisuus ylihuomenna.

Sitten Tekla poltetaan. Näemme Teklan ruumiin viimeisen kerran lauantaina. Sitten hänet viedään Rauhanummen krematorioon poltettavaksi. Minun lapseni.

Perjantaina laskemme urnan hautaan.

Teklan urnan. Tekla on sitten tuhkana. Teklaa ei ole, ei kuolleena ruumisarkussa kappelin kylmähuoneessa vaan tuhkana urnassa. Minun lapseni.

Sitten minun lastani ei olé. Ei valokuvattavana, ei ruumiina. Sitten on urna hetken meillä. Sitten hautaamme urnan.

Sitten meillä on Teklan hauta, muistona Teklasta, Teklan tuhkan loppusijoituspaikkana. Minun rakas lapseni. Sinua ei enää ole. Teklan muisto. Minun lapseni on muisto vain, menneisyyttä.

Millaista on elää äitinä Teklan muistolle? Millaista on äitinä oleminen kuolleelle lapselle? Sellaista on elämä, minun tuleva elämäni kunnes kuolen. Minun on jatkettava elämää.

Onko minusta äidiksi eläville lapsilleni? Jaksanko elää? Tahdonko elää? Itken sisäänpäin äänetöntä itkua, kyynelät virtaavat kasvoillani. Teklaa ei enää ole. Minun lapseni on poissa. Minun surulapseni, ilolintuni on poissa.

Luen kohtalotoverini surukirjasta: sitten vasta tietää, mitä äitiys on, kun on menettänyt lapsensa.